گزارش «آرمان ملی» از تبعات حذف دام های مولد در نتیجه کمبود نهاده‌ها؛

افزایش قیمت گوشت قرمز در راه است...

آرمان ملی: کاهش بارندگی و در نتیجه خشکی مراتع به همراه کمبود نهادهای دامی از یکسو و کاهش قدرت خرید مردم در تامین سبد مصرفی گوشت قرمز باعث شده تا دامداران برای کاهش هزینه‌های خود به حذف تدریجی دام‌های زنده خود روی آورند در واقع این اتفاق در حالی تولید دام را تحت الشعاع قرار داده است که دلالان در این بازار به یکه تازی پرداخته و نه تنها از فاصله قیمتی ۱۳۰ هزار تومانی نرخ دام زنده تا بازار مصرفی بیشترین سود را به جیب می‌زنند بلکه با قاچاق دام زنده به کشورهای همسایه زمینه حذف پایه های مادری دام را فراهم می آورند. موضوعی که به اعتقاد کارشناسان تداوم این روند در آینده نزدیک علاوه بر افزایش قیمت گوشت کاهش تولیدات دامی را نیز رقم خواهد زد. به گفته فعالان این حوزه دولت باید رویکرد حمایتی خود را در قالب تامین نهادهای دامی به ویژه در حوزه تولیدات سنتی افزایش دهد و در غیر اینصورت بحران دام در کشور اجتناب ناپذیر خواهد بود.

کاهش قدرت خرید مردم

در این رابطه بررسی‌ها نشان می‌دهد که نرخ ۱۴۰ تا ۱۸۰ هزار تومانی هر کیلوگرم گوشت قرمز افت تقاضا در بازار را به دلیل کاهش قدرت خرید مصرف کنندگان رقم زده و اکثر گروه‌های ضعیف و متوسط جامعه خرید گوشت سفید مرغ را جایگزین فرآوردهای دامی گوشت قرمز کرده‌اند به گونه‌ای که علی اصغر ملکی رئیس اتحادیه گوشت گوسفندی در این باره می‌گوید: بازار گوشت گوسفندی کم رونق و درگیر رکود است، چراکه مردم توان خرید ندارند و کاهش تقاضا منجر به ثبات قیمت‌ها شده است. وی قیمت هر کیلوگرم شقه بدون دنبه گوسفندی خرید مغازه‌دار را ۱۲۷ تا ۱۳۰ هزار تومان عنوان و اضافه کرد: قیمت هر کیلوگرم شقه بدون دنبه با اعمال ۱۰ درصد سود برای مصرف کننده نهایی حدود ۱۴۰ هزار تومان است. علی اصغر ملکی با بیان اینکه قیمت گوشت گوسفندی حدود شش تا هفت هزار تومان در هر کیلو کاهش داشته است، افزود: هم اکنون فصل عرضه دام بوده و عرضه آن زیاد است اما مشکلی که دامداران دارند گرانی نهاده‌ها و علوفه است که منجر به افزایش قیمت تمام شده تولید می‌شود. وی با اشاره به خشکسالی و مطلوب نبودن وضعیت مراتع کشور، گفت: اگر امسال وضعیت علوفه مراتع خوب بود و دام‌ها می‌توانستند از آن استفاده کنند، کاهش قیمت بیشتری اتفاق می‌افتاد اما در حال حاضر، تغذیه دام با نهاده به صورت دستی انجام می‌شود و به همین جهت هزینه‌های تولید بالاست.

قاچاق رونق می‌گیرد

همچنین افشین صدر دادرس مدیرعامل اتحادیه مرکزی دام سبک کشور از اقدام دامداران به فروش دام با چک مدت‌دار به دلالان خبر داده و می‌گوید: به دلیل گرانی نهاده‌های دامی و خشکسالی، دامداران توان نگهداری دام‌ها را نداشته و چاره‌ای جز فروش به دلالان با چک‌های مدت‌دار ندارند. وی با بیان اینکه شرایط بد اقتصادی دامداران، گرانی نهاده و خشکسالی موجب شده نسبت به خرید دام با چک های مدت‌دار اقدام کنند، گفت: در ابتدا تصور می‌شد که این شکل از فروش دام محدود به استان‌ها مرزی به دلیل شرایط نامساعدتر اقتصادی این مناطق باشد، اما اخیرا در استان‌های دیگر مانند اصفهان و تهران نیز شاهد اقدام دامداران برای فروش دام به دلالان با چک مدت‌دار هستیم. صدر دادرس با تاکید بر اینکه سهم دامداران از نهاده‌های دامی دولتی اندک است، اظهار کرد: سهم اندکی از نهاده‌ها دولتی در سامانه بازرگاه در اختیار دامداران قرار می‌گیرد که آن نیز با تاخیر انجام می‌شود. وی یادآور شد: هنوز ذرت، جو و کاه و کلش گندم داخلی وارد بازار نشده و چشم دامداران به نهاده‌های دولتی است که در سامانه بازارگاه به آنها تعلق بگیرد. صدر دادرس با اشاره به خشکی مراتع در سالجاری، افزود: سال کم باران مراتع را خشک کرده و امکان چرای دام را به حداقل رسانده، به همین دلیل دامداران مجبور به تغذیه دستی دام‌ها هستند. به گفته وی، به طور معمول دام‌های مولد از طریق چرا و دام‌های پرواری دستی تغذیه می‌شوند، اما امسال به دلیل خشکسالی دامداران باید هر دو گروه را تعلیف دستی کنند. صدر دادرس با بیان اینکه قیمت خرید دام از دامداران نیز مناسب با هزینه تمام شده نیست، اظهار کرد: در حال حاضر دامداران دام را سر به سر با قیمت تمام شده تولید یا به زیان می‌فروشند که ادامه این روند علاوه بر پناه بردن دامداران به دلالان تهدید دیگر نیز به دنبال دارد که آن شدت گرفتن قاچاق است. صدر دادرس با بیان اینکه گوشت دام ایرانی مرغوب و باب طبع کشورهای عرب همسایه است، گفت: اگر غفلت مسئولان از مشکلات دامداران ادامه داشته باشد بیش از گذشته شاهد رونق قاچاق به کشورهای عربی منطقه خواهیم بود. مدیرعامل اتحادیه مرکزی دام سبک کشور پیش‌بینی کرد: با ادامه مشکلات و رونق قاچاق، زمستان سخت پیش روی بازار گوشت قرمز کشور باشد.

حذف تدریجی دام برای جبران هزینه‌ها

همچنین حسین نعمتی رئیس هیات مدیره اتحادیه دامداران کشور در خصوص وضعیت تولید دام به «آرمان‌ملی» می‌گوید: در سال جاری با کاهش میزان بارندگی شاهد خشکی مراتع هستیم و از سوی دیگر که نهادهای دولتی نیز علاوه بر اینکه کفاف دام را نمی‌دهد بلکه بیشتر به دام‌های سبک صنعتی و مرغ داری‌ها تعلق می گیرد که این دو عامل مشکلات عدیده‌ای را برای تولید کنندگان دام‌های بزرگ به ویژه تولیدات سنتی ایجاد کرده است. وی با تاکید بر اینکه بیشترین تولیدات دامی سنگین به صورت سنتی بوده که نهادهای خوراک آنها از طریق مراتع تامین می‌شود، گفت: تامین نهادهای دامی به واسطه گسترش بازار سیاه هزینه بالایی را برای دامداران به همراه دارد که ادامه تولید و نگهداری را تحت الشعاع قرار می‌دهد، بنابراین دامداران چاره‌ای جز حذف تدریجی دام‌های خود برای تامین و کاهش هزینه‌های جاری خود ندارند. نعمتی به حضور دلالان در این بازار اشاره کرد و گفت: حضور دلالان در بازار تولیدات دامی همواره یکی از معضلاتی بوده که بیشترین آسیب را هم برای مصرف کننده و هم برای تولیدکننده داشته است، چراکه درحالیکه قیمت هر کیلو دام زنده ۵۰ تا ۵۵ هزار تومان است در بازار مصرفی به قیمت ۱۴۰ تا ۱۸۰ هزار تومان فروخته می‌شود که بیشترین منافع از این فاصله قیمتی به جیب دلالان می‌رود. رئیس هیات مدیره اتحادیه دامداران کشور به افت تقاضا در نتیجه کاهش قدرت خرید مصرف کنندگان اشاره کرد و افزود: هم‌اکنون میزان تقاضا کاهش یافته که این روند تاثیر قابل ملاحظه‌ای بر میزان تولید و عرضه خواهد داشت که به افزایش مشکلات دامداران دامن زده است. وی گفت: این مشکلات باعث شده تا دامداران به تدریج نسبت به حذف دام خود اقدام کنند که نه تنها در آینده به افزایش قاچاق دام زنده منجر خواهد شد بلکه احتمال حذف پایه‌های مادری دام دور از انتظار نخواهد بود. نعمتی تاکید کرد: حذف پایه‌های مادری دام به معنای کاهش دام مولد و میزان تولید است که در صورت عدم حمایت دولت و برنامه‌ریزی برای تامین نهاده‌های دامی در چند ماه آینده علاوه بر کاهش تولید فرآوردهای لبنی انتظار افزایش چند برابری قیمت گوشت قرمز اجتناب‌ناپذیر خواهد بود. نگرانی دامداران از حذف دام‌های مولد در نتیجه کمبود نهادهای دامی و قاچاق دام در حالی مطرح می‌شود که به نظر می‌رسد وزارت جهاد کشاورزی نیز برنامه‌ریزی گسترده‌ای در راستای انجام مبادلات تجاری در این حوزه با کشورهای اروپایی و آسیایی داشته است به گونه‌ای که کاظم خاوازی در دیدار خود با وزیر امور خارجه صربستان از لزوم بهره‌گیری از تجارب این کشور در راستای تولید فرآورده‌های دامی و صادرات این محصولات خبر داده است. موضوعی که به نظر می‌رسد در صورت عدم تمرکز وزیر جهاد کشاورزی بر رفع مشکلات تولیدکنندگان دام و برنامه‌ریزی برای حذف دلالان نام آشنا قطعا نه تنها مبادلات تجاری شکل نخواهد گرفت بلکه برخلاف تمایل این وزارتخانه مجبور به واردات گوشت قرمز از صربستان خواهیم شد.

ابهام مهم در بازگشت پول‌های ایران از عراق

واکنش اقتصاد ایران چه خواهد بود؟

آرمان‌ملی: عضو هیات نمایندگان اتاق بازرگانی ایران می‌گوید تا زمانی که دولت به شکل شفاف مشخص نکند که پول‌های بلوکه شده در عراق به چه شکل به کشور باز خواهند گشت، نمی‌توان به شکل قطعی درباره اثرات مثبت آن اظهار نظر کرد. علی شریعتی اظهار کرد: اقتصاد ایران در سال‌های گذشته تحت تاثیر تحریم‌ها و مشکلاتی مانند شیوع ویروس کرونا با محدودیتی جدی در حوزه منابع ارزی مواجه بوده و همین امر در مدیریت برخی مسائل جاری کشور مشکل آفرین شده است. از این رو وجود منابع ارزهای بلوکه شده و احتمال آزادسازی آنها می‌تواند برای اقتصاد کشور یک قوت قلب باشد. به گفته او، آنچه که بازگشت منابع بلوکه شده به کشور را با اما و اگر مواجه می‌کند، در وهله نخست میزان تعلق آنها به دولت و در وهله دوم نحوه آزادسازی آنهاست و از این رو تا زمانی که یک مقام رسمی در رابطه با آنها توضیح ندهد، نمی‌توان به طور دقیق از جنبه‌های مثبت آن صحبت کرد. در ماه‌های گذشته مقامات مختلفی از ایران در جریان سفر به بغداد درباره این منابع گفت و گو کرده‌اند و باید نتیجه نهایی این مسائل نیز از سوی این مقامات اعلام شود. عضو اتاق بازرگانی ایران با اشاره گزینه‌ای که احتمال دارد از سوی دولت در سال‌های گذشته برای جبران کسری منابع استفاده شده باشد، توضیح داد: ارزهای بلوکه شده ایران نوعی طلب قابل وصول است که بنا به دلایلی مانند تحریم در سال‌های گذشته امکان بازگشتشان به کشور وجود نداشته است. در چنین شرایطی این احتمال وجود دارد که دولت به پشتوانه این ارزها، در داخل چاپ پول کرده و از منابع بانک مرکزی استفاده کرده باشد و از این رو حتی اگر این ارزها آزاد شود نیز دولت نتواند روی آنها حساب کند. شریعتی با بیان اینکه دولت عراق نیز با مشکلات خاص خود مواجه است، بیان کرد: اینکه بغداد پذیرفته که بدهی خود به ایران را بپردازد، قطعا جنبه مثبت دارد اما اینکه عراق منابع کافی برای بازگرداندن یک جای این ارزها را داشته باشد یک سوال است و سوال دیگر این است که آیا مسائلی مانند خط اعتباری نیز جزو گزینه‌ها قرار دارد یا خیر؟ او اضافه کرد: آزادسازی منابع بلوکه شده ایران و بازگشت آنها به کشور در کنار کمک به منابع مالی دولت، می‌تواند امید به بهبود شرایط اقتصادی را نیز افزایش دهد اما در صورتی که مقدمات لازم برای آن فراهم نشده و شرایط به طور دقیق تشریح نشود، این امید، واهی خواهد بود و خود این موضوع می‌تواند در نهایت به ضرر کشور تمام شود. چند روز قبل دبیرکل اتاق بازرگانی ایران و عراق از آزادسازی قریب الوقوع منابع ارزی بلوکه شده ایران در عراق خبر داده بود. تحت تاثیر تحریم‌های آمریکا، در سه سال گذشته بخشی از منابع درآمدی صادراتی ایران در تعدادی از کشورها باقی مانده و امکان بازگشت آنها به کشور فراهم نشده است.

خبر

رشد ۲۲ درصدی مصرف برق

فارس: سخنگوی صنعت برق گفت: پیش‌بینی می‌شود، روند مصرف انرژی در ماه‌های آینده نسبت به فروردین ماه منطقی‌تر شده و با اعمال سیاست‌های مدیریت مصرف بتوانیم شرایط را مدیریت کنیم. مصطفی رجبی مشهدی ضمن اشاره به افزایش مصرف برق در فروردین ماه سال جاری گفت: از ابتدای سال نسبت به مدت مشابه سال گذشته دمای هوا ۵ درجه بیشتر شده است و این افزایش دما منجر به روشن شدن زودهنگام وسایل سرمایشی می‌شود. در فروردین ماه سال جاری نسبت به سال گذشته شاهد افزایش ۲۲ درصدی مصرف برق هستیم. وی در بیان اینکه اگر روند افزایش مصرف با شدت کنونی در ماه‌های آتی ادامه پیدا کند، امکان پاسخگویی به تقاضای برق مهیا نیست، گفت: پیش‌بینی می‌شود، روند مصرف انرژی در ماه‌های آینده نسبت به فروردین ماه منطقی‌تر شده و با اعمال سیاست‌های مدیریت مصرف بتوانیم شرایط را مدیریت کنیم.

ابلاغ برنامه‌های پشتیبانی از تولید

آرمان ملی: وزیر صنعت، معدن و تجارت اهم برنامه‌های وزارتخانه در سال ۱۴۰۰ را به قائم مقام امور بازرگانی، معاونین و روسای سازمان‌ها، شرکت‌ها، صندوق‌ها و مؤسسات وابسته ابلاغ کرد. علیرضا رزم حسینی در قالب دستورالعمل اجرایی، اهم برنامه‌های وزارتخانه در سال ۱۴۰۰ را برای اجرا به قائم مقام امور بازرگانی، معاونین و روسای سازمان‌ها، شرکت‌ها، صندوق‌ها و مؤسسات وابسته ابلاغ کرد. برنامه‌های ابلاغی از سوی وزیر صنعت، معدن و تجارت برای سال ۱۴۰۰ با استناد به سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی ابلاغی از سوی مقام معظم رهبری، قانون برنامه ششم توسعه، اولویت‌های اختصاصی و عمومی ابلاغی ریاست محترم جمهوری و سایر اسناد بالادستی و در راستای استقرار نظام برنامه ریزی در وزارت صمت تدوین شده است. رزم حسینی در این ابلاغیه تاکید کرده است که برنامه‌های سال ۱۴۰۰ وزارت صمت با تاکید بر شعار «تولید، پشتیبانی‌ها و مانع زدایی‌ها» تدوین شده و گزارش عملکرد برنامه‌های ابلاغی باید به صورت ماهانه ارائه شود.

آزادسازی هزاران خودرو فاقد ثبت سفارش

آرمان ملی: براساس مکاتبات گمرک، احتمال ترخیص ۵۰۰۰ خودرو رسوبی در صورت رفع مشکلاتی از جمله ثبت سفارش و استاندارد وجود خواهد داشت. معاون فنی گمرک در نامه‌ای به مشاور وزیر و مدیر کل دفتر وزارتی وزارت اقتصاد در خصوص خودروهای مانده در گمرک اعلام کرده چنانچه وزارت صمت نسبت به اخذ موافقت‌های لازم درخصوص تمدید مجدد مصوبه ترخیص خودروها و صدور ثبت سفارش اقدام کند و بانک مرکزی هم اقدام به تأیید منشأ ارز این خودروها کند، گمرک ایران نیز با رعایت مقررات مربوطه و اخذ مجوزهای قانونی لازم نسبت به ترخیص این خودروها اقدام خواهد کرد. از تیرماه سال ۱۳۹۶ امکان ثبت سفارش برای تعداد زیادی از واردکنندگان خودرو بابت صدور و ابلاغ دستورالعمل جدید و اختلال در سامانه بسته شد. بر اساس آمار، تعداد خودروهای دپو شده بالغ بر ۱۲ هزار دستگاه بود و طی دو مرحله ۷۱۵۳ دستگاه ترخیص شد و ۵۱۰۸ دستگاه دیگر باقی مانده اند.

رشد تقاضای نفت در سال ۲۰۲۶

رویترز: ریستاد انرژی برآورد کرد که زمان اوج و افول تقاضای نفت، سال ۲۰۲۶ میلادی است. بزرگ‌ترین مؤسسه مشاوره انرژی مستقل نروژ پیش‌بینی کرد که با فراگیر شدن سریع استفاده از خودروهای برقی در سراسر جهان زمان فراز و نشیب تقاضای نفت دو سال زودتر از برآورد پیشین این مؤسسه و در سال ۲۰۲۶ فرا می‌رسد. ریستاد انرژی مطرح کرد تقاضای جهانی نفت در سال ۲۰۲۶ به اوج خود یعنی ۱۰۱ میلیون و ۶۰۰ هزار بشکه در روز می‌رسد. این مؤسسه در ماه نوامبر برآورد کرده بود تقاضای نفت در سال ۲۰۲۸ به اوج خود یعنی ۱۰۲ میلیون و ۲۰۰ هزار بشکه در روز می‌رسد. این مؤسسه مشاوره انرژی، پیش از همه‌گیری ویروس کرونا در اوایل سال ۲۰۲۰، برآورد کرده بود تقاضای جهانی نفت در سال ۲۰۳۰ به اوج خود یعنی ۱۰۶ میلیون بشکه در روز می‌رسد. طبق بررسی‌های ریستاد انرژی جدا از فراگیری سرسام‌آور خودروهای برقی، فرضیه موجود در همه سناریوها این است که تقاضای نفت یا کاهش می‌یابد یا جایگزین می‌شود، یا در طیف وسیعی از بخش‌ها بازیافت می‌شود.

اجاره‌بها اضافه نشده است

ایلنا: معاون وزیر راه و شهرسازی گفت: هنوز هیچ نرخی برای افزایش اجاره‌بها تصویب نشده است. محمود محمودزاده درباره افزایش سقف ۲۵ درصدی بهای اجاره که از سوی رییس اتحادیه مشاوران املاک اعلام شده‌است، اظهار داشت: هنوز هیچ نرخ مجازی برای افزایش اجاره‌بها مصوب نشده است و نمی‌دانیم مبنای محاسبه ۲۵ درصد اعلام شده چیست. او با بیان اینکه چه موضوعاتی برای تعیین نرخ اجاره‌بها مد نظر قرار می‌گیرد، ادامه داد: برای تعیین سقف نرخ اجاره‌بها موضوعات متعددی در نظر گرفته می‌شود. مجموعه مطالعاتی است که توسط کارشناسان این حوزه انجام و منجر به پیشنهاد یک نرخ می‌شود و این پیشنهادات در جلسات کارشناسی با حضور مسئولان دستگاه‌های مختلف مورد بررسی قرار می‌گیرد. معاون وزیر راه و شهرسازی افزود: موضوعاتی مانند بهای ملک، نرخ تورم، توان پرداخت و درآمد خانوار، مقتضیات مربوط به مسائل بهداشتی و شرایط کرونا و... مجموع این مسائل نرخ مجاز سقف اجاره‌بها را تعیین می‌کند.

یادداشت

شرکت‌های تودرتوی بانک‌ها برای خلق پول

عباس دادجوی توکلی
تحلیلگر مسائل بانکی

یکی از ابزارهای مورد استفاده بانک‌ها برای خلق پول و شناسایی سودهای موهومی، شعب خارج از کشور بانک‌ها هستند. بانک‌ها با استفاده از تسعیر نرخ ارز، از محل دارایی‌های بی‌کیفیت خود سود شناسایی می‌کنند؛ درحالی‌که ۵۰ تا ۹۰ درصد دارایی‌های ارزی‌شان، مشکوک‌الوصول و معوق است، طی سه سال اخیر بسیاری از بانک‌های کشور توانستند به طرق مختلف از جمله فروش شرکت‌های بانکی و غیربانکی زیرمجموعه خود بصورت غیربورسی یا عرضه آنها در بورس، فروش اموال تملیکی و همچنین سود حاصل از تسعیر ارز، سودهای بسیار زیادی را در صورت‌های مالی خود شناسایی کنند و بخش عمده‌ای از زیان خود را پوشش دهند. به نوعی می‌توان گفت «تورم دارایی‌ها و افزایش سرسام‌آور نرخ ارز»، ذینفعان خاص خود مانند برخی بانک‌ها را منتفع کرده تا آنها بتوانند خود را از بند ورشکستگی و زیان نجات دهند، اما متأسفانه سودهایی که بانک‌ها طی چند سال اخیر شناسایی کردند از کیفیت چندانی برخوردار نبوده و این شاید مسأله‌ای باشد که بسیاری از سهامداران، تحلیل‌گران و سایر استفاده کنندگان از صورت‌های مالی این صنعت (بانکداری) از آن مطلع نباشند. شناسایی سود بی کیفیت اگرچه به نفع بانک‌ها و سهامدارانشان بوده و توانسته‌اند ساختارهای مالی خود را بهبود ببخشند، اما آثار مخربی را در اقتصاد کشور بر جای گذاشته است. یکی از مسائلی که سودآوری بانک‌ها را طی چندسال اخیر تحت تأثیر قرار داده و باعث شده بسیاری از بانک‌ها به یکباره سودآور شوند، استفاده از نوسانات ارزی است. اگر از سال ۱۳۹۷ به بعد شاهد این بوده‌ایم که اکثر بانک‌ها با رشد سودآوری بسیار بالایی مواجه بوده‌اند یا توانسته‌اند زیان خود را طی یک سال یکباره به سود تبدیل کنند. بررسی صورت‌های مالی اکثر این بانک‌ها حاکی از این است که دلیل سودآوری اکثر آنها رشدهای بسیار بالا در سه فاکتور درآمد حاصل از فروش سرمایه گذاری، فروش اموال تملیکی یا نتیجه معاملات ارزی است که دو مورد اول یعنی درآمد حاصل از فروش سرمایه‌گذاری‌ها و درآمد حاصل از فروش اموال تملیکی، بیشتر در راستای اجرای دستورالعمل قانون رفع موانع تولید مصوب شورای پول و اعتبار در تاریخ ۱۳۹۴/۰۷/۲۸ است که البته سودآوری صحیح و غیرصوری از این محل، ایرادی ندارد. بسیاری از دارایی‌های ارزی از نوع تسهیلات ارزی معوق و مشکوک‌الوصول بوده که سال‌هاست هیچ عایدی برای بانک نداشته و به لطف تسعیر ارز، ارزش آن مدام در حال افزایش کاذب است. همچنین در بسیاری از سال‌ها برخی بانک‌ها با داشتن پوزیشن منفی ارزی، در حال شناسایی سود تسعیر ارز هستند که محل ابهام گسترده‌ای است، اما آنچه باعث شده که سودآوری از این محل صوری، بی کیفیت و همراه با خلق نقدینگی بی‌کیفیت باشد، نحوه شناسایی این سودها است. متأسفانه بعضی از بانک‌ها طی چند سال اخیر با ایجاد شرکت‌های «تو در تو» و سرمایه‌گذاری در آنها، به بنگاهداری پرداخته‌اند و اکنون که قانون رفع موانع تولید، بانک‌ها را از بنگاه‌داری و سرمایه‌گذاری‌های غیربانکی و نگهداری اموال مازاد منع کرده، آنها اقدام به فروش این اموال و سرمایه‌گذاری بانکی و غیربانکی خود کرده‌اند، اما بحث جالب توجه درباره نحوه فروش آنها است، که بررسی صورت‌های مالی بعضی از بانک‌ها حاکی از این امر است که بسیاری از آنها شرکت‌های زیرمجموعه خود را به شرکت‌هایی فروخته‌اند که همان بانک‌ها بصورت غیرمستقیم در آنها سهامدار هستند؛ حتی در بعضی موارد بانک اقدام به اعطای تسهیلات به شرکت خریدار کرده است تا همان شرکت خریدار که به نوعی به طور غیرمستقیم زیرمجموعه بانک است بتواند آن شرکت را از بانک خریداری کند. در این صورت، هم بانک توانسته است از بابت اعطای تسهیلات به شرکت خودی سود تسهیلات شناسایی کند و هم قانون رفع موانع تولید را اجرا کند و اموال مازاد خود را بفروشد؛ ضمن اینکه توانسته از بابت فروش سرمایه‌گذاری‌های خود سود مشاع کسب کند و همین اینکه هنوز هم بصورت غیرمستقیم در آن شرکت‌های فروخته شده خود می‌تواند اعمال نفوذ و مدیریت کند؛ البته همین روند شناسایی سود اغلب درباره فروش اموال تملیکی بانک‌ها هم صدق می‌کند و نکته جالب آن است که بانک‌ها از محل همین سودها که اغلب مشاع هم هستند اقدام به شناسایی حق‌الوکاله برای خود می‌کنند که اغلب این سودها سودهای بی کیفیت هستند.

نیم نگاه

عزم جدی برای اخذ مالیات‌های ناکارآمد!

آرمان‌ملی: مسئولان سازمان امور مالیاتی عزم خود را بر اخذ مالیات از خانه‌های خالی و لوکس نشین‌ها جزم کرده‌اند اما اشکالات زیادی به این طرح وارد است و به‌زعم کارشناسان، تهدیدی برای لوکس نشین‌ها و صاحبان خانه‌های خالی محسوب نمی‌شود. از آنجا که در بودجه امسال تصویب شده باید از خانه‌های خالی و صاحبان خانه و خودروهای لوکس مالیات اخذ شود، با آغاز ثبت املاک در سامانه املاک و اسکان از ۱۹ فروردین امسال، اولین گام‌ها برای شناسایی خانه‌های خالی برداشته شد. براساس قانون مالیات‌های مستقیم، هر واحد مسکونی در شهرهای بالای ۱۰۰ هزار نفر که به استناد سامانه ملی املاک و اسکان کشور، در هر سال مالیاتی در مجموع بیش از ۱۲۰ روز ساکن یا کاربر نداشته باشد، به عنوان خانه خالی شناسایی شده و مشمول مالیات می‌شود. از سوی دیگر، میزان مالیات برای خانه‌های خالی اشخاص حقیقی در سال‌های اول، دوم و سوم به ترتیب ۶، ۱۲ و ۱۸ برابر است و جرائم مالیاتی برای خانه‌های خالی اشخاص حقوقی و دستگاه‌های دولتی دو برابر مالیات اشخاص حقیقی است؛ به گونه‌ای مالیات این افراد در سال‌های اول، دوم و سوم به تربیت معادل ۱۲، ۲۴ و ۳۶ برابر ارزش اجاره واحد محاسبه می‌شود. همچنین، مالک دو واحد مسکونی در شهر محل سکونت خود، مالک بیش از دو واحد مسکونی و اگر یک یا چند واحد بیش از ۱۲۰ روز خالی باشد، جزو مشمولان این نوع مالیات هستند، اما مالک دو واحد مسکونی، یکی در شهر محل سکونت و یکی در شهر یا روستایی دیگر از این مالیات معاف هستند که با اصل «مالیات بر ملاکی» در تعارض است. علاوه بر این، خانه‌های واقع در شهرهای کمتر از ۱۰۰ هزار نفر جمعیت و روستاها مشمول مالیات نخواهد شد اما باید در سامانه ثبت شوند که به نوعی تبعیض شهری است و موجب هجوم سرمایه گذاران ملکی به این شهرها و افزایش قیمت مسکن می‌شود. اشکالات دیگری که به اجرای این مالیات وارد شده این است که موفقیت اخذ مالیات از خانه‌های خالی به موفقیت سامانه املاک و اسکان بستگی دارد که طبق اعتقاد کارشناسان به دلیل بروز علائمی در عدم تمایل مالکان برای ثبت اطلاعات خود در سامانه املاک و اسکان نمی‌توان به عملکرد این سامانه در شناسایی خانه‌های خالی امیدوار بود. بنابراین، مالیات بر خانه‌های خالی با این همه اشکالات نه تنها موجب تشویق محتکران به عرضه خانه‌های خود نمی‌شود، بلکه بستر فرار مالیاتی نیز برای آن‌ها ایجاد کرده است که ضرورت و فوریت دریافت مالیات سالانه از همه املاک مسکونی را بیشتر از پیش حس می‌شود.